

Ce păcat că D. I. Suchianu nu scrie despre teatru...

Radu Popescu e negru și rău. Serie păm-flete. Rîde, atacă, pufăie, oftează. E stilul circotaș. Te consacră sau te face de două pa-rale, cu argumente imbatabile, în general, nu lasă să treacă impostura și mediocritatea, de-cît cu foarte rare excepții.

Ileana Colomieț are fler.

Dinu Săraaru are patima teatrului. Serie focos.

Natalia Stancu e tobă de carte.

Valeria Ducea a văzut multe.

„Luceafărul” invită, din cînd în cînd, să facă rubrica, un poet. Are stilul învăluit.

Televiziunea încă n-are stil...

Vedeți, nu pot să înșir opinii generale despre critică, despre cum și ce ar trebui să însemne, despre cît și cum influențează ea

arta spectacolului, pentru că știu cît știu, și oricine poate vedea că ea înseamnă, că ea in-fluențează și că ea există.

Mi-ar plăcea să citesc, o dată pe lună, o „cronică de spectator”. Adică, așa cum avem în teatru o mișcare de amatori, să apară în reviste cronica unor nespecialiști, cronica unor oameni care vin la teatru de drag, de nevoie, de plăcere. Ar fi, pentru noi, la fel de util ca înțînirile-dezbateri pe care le avem, cite-odată, cu spectatorii.

Și mi-ar mai plăcea să citesc o critică a criticii.

Și mi-ar plăcea, mai mult ca orice, o sta-giune cu adevărat bună: piese originale de calitate excepțională și un „nou val” de re-gizori tineri și talentați. Altfel ne-ar trebui, dumneavoastră criticilor și nouă actorilor, ca să putem trăi cum se cade.

SÜTÖ ANDRAS

Ce nu așteptăm de la critici

unul prost, e o piesă proastă. Deci, mai înții trebuie să știm cine este autorul. Așa-dar, autorul, al cărui loc — conform acestei optici speciale — și a cărui valoare nu sînt în funcție de opera sa, ci de poziția sa so-cial-politică. Să vină cineva să-mi spună că asemenea puncte de vedere i-au rămas cu atîtul străine criticii noastre dramatice.

Să vedem, însă, și reversul problemei : ușurătatea pe care o putem remarca în ceea ce privește aprecierea importanței sau lipsei de importanță a tematicii, a cutărui sau cu-tărui subiect. Îngăduința e un păcat, zice maestrul Rousseau, iar noi dăm din cap și spunem că, într-adevăr, critica mai săvîrșește astfel de păcate. Altfel, n-ar fi promovat atîtea piese axate pe însemnate momente istorice, sociale — dar, cum ? Fără inspira-ție, fără meșteșug, fără artă, incapabile de katharsis, iscate doar pe baze conjuncturale. Ilustrațiile istorice, de pildă, răspund doar unor nevoi școlare, profunzimea gîndirii dra-matice moderne le rămîne interzisă. Îmi vine în minte *Petru Rareș*, piesa lui Lovi-nescu, una dintre reușitele genului, care, ca dramă istorică, este și purtătoarea mesajului personal, filozofic-etic, al scriitorului. Nu e doar simplă ilustrație. Evident, de atunci au mai apărut și alte piese istorice bune. Iar, pe de altă parte, putem vedea cum se vestejesc, în timp, atîtea lucrări, pe care critica de teatru, la nivelul cerințelor zilei sau ale trimestrului, le primise cu surle și trîmbițe. Iată, deci, ce nu așteptăm de la critica teatrală. S-ar putea, prin urmare, să reiasă și ce așteptăm.

Așadar, ce așteptăm de la critica teatrală ?

Va fi, poate, un răspuns mai scurt și mai limpede, dacă ne vom referi la ce nu aștep-tăm. Nu așteptăm ceea ce, din păcate, se mai întîmplă. Criticii se duc la un spectacol cu o piesă de un autor al cărui nume regizorul îl ține secret, li se cere părerea — Cum vi se pare piesa, e bună ? —, dar criticii întreabă, la rîndul lor : — Mai înții, cine a scris-o ? Căci, dacă nu știm cine a scris-o, nu ne pu-tem da verdictul. Are oare vreo importanță ? Are — zice unul dintre personajele lui Ber-nard Shaw —, căci dacă a fost scrisă de un scriitor bun, e o piesă bună. Dacă a scris-o